

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ NAZİRLƏR KABİNETİ

Q Ə R A R

“Milli məkan məlumatlarının aero, peyk və ya digər vasitələrlə təsdiq edilməsi ilə bağlı monitoring keçirilməsi Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında

“Milli məkan məlumatlarının formalaşdırılması və inteqrasiyası Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 28 dekabr tarixli 448 nömrəli Fərmanının 4.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. “Milli məkan məlumatlarının aero, peyk və ya digər vasitələrlə təsdiq edilməsi ilə bağlı monitoring keçirilməsi Qaydası” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi:

2.1. “Milli məkan məlumatlarının aero, peyk və ya digər vasitələrlə təsdiq edilməsi ilə bağlı monitoring keçirilməsi Qaydası”na uyğun olaraq milli məkan məlumatlarının monitoringini aparsın;

2.2. milli məkan məlumatlarının monitoringinin aparılması prosesində Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin kosmik peyk vasitəsilə təqdim etdiyi “Yerin məsafədən müşahidəsi xidmətləri”ndən istifadə etsin.

Əli Əsədov

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, 13 fevral 2024-cü il

№ 89

Milli məkan məlumatlarının aero, peyk və ya digər vasitələrlə təsdiq edilməsi ilə bağlı monitoring keçirilməsi

QAYDASI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qayda “Milli məkan məlumatlarının formalaşdırılması və inteqrasiyası Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 28 dekabr tarixli 448 nömrəli Fərmanının 4.2-ci bəndinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və milli məkan məlumatlarının aero, peyk və ya digər vasitələrlə təsdiq edilməsi ilə bağlı monitoringin keçirilməsinin qayda və prosedurlarını tənzimləyir.

1.2. Milli məkan məlumatlarının aero, peyk və ya digər vasitələrlə təsdiq edilməsi ilə bağlı monitoring (bundan sonra - monitoring) “Milli məkan məlumatlarının formalaşdırılması və inteqrasiyası Qaydaları”na, bu Qaydaya və digər normativ hüquqi aktlara uyğun olaraq həyata keçirilir.

1.3. Monitoring “Milli Məkan Məlumatları” informasiya sisteminin (bundan sonra - MMM informasiya sistemi) “Milli məkan məlumatlarının formalaşdırılması və inteqrasiyası Qaydaları”nın 1.4-cü bəndi ilə müəyyən edilmiş operatoru tərəfindən həyata keçirilir.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu Qaydanın məqsədləri üçün istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.1.1. **İştirakçı** - MMM informasiya sisteminin informasiya proseslərində iştirak edən orqan (qurum);

2.1.2. **Koordinat istinad sistemi** - məkan məlumatlarını məkanla əlaqələndirən koordinatlar və (və ya) şaquli və üfüqi geodezik əlaqəyə əsaslanan en, uzunluq məlumatları, yer səthinin dəniz səviyyəsinə görə şaquli ölçülən mövqeyi və batimetrik məlumatlar (Fasiləsiz Fəaliyyət Göstərən İstinad Stansiyaları Şebəkəsində (AzPOS) olan məlumatlar da daxildir);

2.1.3. **Ortofoto** - peykdən və ya təyyarə, dron, hava zond, dirijabl və digər aerovasiyə ilə əldə olunan rəqəmsal təsvirlərin xüsusi

proqram təminatlarında emal edilərək ortorektifikasiya olunmuş (relyefə görə korreksiya olunmuş və düzgün koordinata və dəqiq miqyasa malik olan) rəqəmsal təsvirlər;

2.1.4. **Məkan məlumat toplusu** - ayrı-ayrı elementlərdən ibarət olan, lakin informasiya sistemləri tərəfindən vahid kimi idarə oluna bilən əlaqəli məkan məlumatları toplusu;

2.1.5. **Stereomodel** - fotoqrametrik iş stansiyalarında stereo-şəkil cütlərindən hündürlük nöqtələrinin və relyefin xətti və poliqonal parametrlərindən (xüsusiyyətlərindən) hazırlanmış (alınmış) rəqəmsal relyef modeli.

2.2. Bu Qaydada istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 28 dekabr tarixli 448 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Milli məkan məlumatlarının formalaşdırılması və inteqrasiyası Qaydaları”, “İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları” və Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktları ilə müəyyən edilmiş mənaları ifadə edir.

3. Monitoring və keyfiyyət nəzarət üçün tələb olunan məkan məlumatları

3.1. Monitoring olunan milli məkan məlumatlarının təsdiq edilməsi məqsədilə aero, peyk və digər vasitələrlə əldə edilən aşağıdakı məlumatlardan istifadə olunur:

3.1.1. monitoring olunacaq məlumatların aid olduğu ərazini əhatə edən keyfiyyətli, aktual, homogen, yüksək görüntü imkanlı, təbii rəngli ortofoto xəritə layı;

3.1.2. dağlıq, eləcə də yaylaq, qışlaq və yaşayış məntəqəsi olmayan digər ərazilər üçün minimal olaraq 1,5 metr ayırma dərəcəsinə malik ortofoto xəritələr;

3.1.3. hündür binalara (15 metrədən yüksək olan) malik şəhərlər üçün stereotəsvirlər əsasında hazırlanmış minimal olaraq 0,1 metr ayırma dərəcəsinə malik ortofoto xəritələr,

3.1.4. digər yaşayış məntəqələri üçün minimal olaraq 1 (bir) metr ayırma dərəcəsinə malik ortofoto xəritələr;

3.1.5. dağlıq, yaylaq, qışlaq və yaşayış məntəqəsi olmayan

digər ərazilər üçün 1,5 metr ayırdetmə dərəcəli rəqəmsal relyef modeli;

3.1.6. şəhər əraziləri üçün 0,2 metr ayırdetmə dərəcəli rəqəmsal səth modeli, digər yaşayış məntəqələri üçün 1 (bir) metr ayırdetmə dərəcəli rəqəmsal səth modeli;

3.1.7. rəqəmsal relyef modeli;

3.1.8. inzibati sərhədlərin yüksək ayırdetmə dərəcəli (dağlıq, eləcə də yaylaq və qışlaq ərazilər üçün 1:10000, kənd əraziləri üçün 1:2000, şəhər əraziləri üçün 1:1000 minimum ekvivalent miqyaslı) rəqəmsal xəritələri.

3.2. Monitoring üçün istifadə olunan baza məkan məlumatı ilə keyfiyyəti yoxlanılan məkan məlumatı WGS84 koordinat istinad sisteminə malik olmalıdır.

4. Monitoringin növləri və keçirilmə üsulları

4.1. Monitoring avtomatik və seçmə yolu ilə həyata keçirilir.

4.2. Avtomatik monitoring avtomatlaşdırılmış prosedurlarla həyata keçirilir və təqdim edilən milli məkan məlumatlarına tətbiq edilir. Avtomatlaşdırılmış prosedurlar vasitəsilə MMM informasiya sistemində formalaşdırılmış texniki həllər vasitəsilə məkan məlumatlarının koordinatlarının, atributiv göstəricilərinin mövcudluğu, əlaqəliliyi, tamlığı və metaməlumatla münasibətdə aktuallığı müəyyən edilir. Avtomatik monitoring zamanı məkan məlumatlarında qüsurlar aşkarlanarsa, aşkarlanmış qüsurların aradan qaldırılması üçün iştirakçı 1 (bir) iş günü müddətində məlumatlandırılır.

4.3. Məkan məlumatlarında aşkarlanmış qüsurlar iştirakçı tərəfindən 5 (beş) iş günü müddətində aradan qaldırıldıqdan və təkrar təqdim edildikdən sonra bu məlumatlar MMM informasiya sistemində öz əksini tapır və istifadəyə açıq olur.

4.4. Seçmə üsul təqdim edilən məkan məlumatlarından təsadüfi və ya operator tərəfindən nümunələrin seçilməsi ilə tətbiq olunur.

4.5. Seçmə üsul aşağıdakı hallarda tətbiq olunur:

4.5.1. məlumatların monitoringinə tətbiq ediləcək avtomatik monitoring texnoloji cəhətdən mümkün olmadıqda;

4.5.2. məlumatların avtomatik monitoringi emal təqvimində gecikmələrə səbəb olduqda;

4.5.3. məlumatı təqdim edən dövlət qurumunun əvvəlki illər üzrə monitoring nəticələri bu Qaydanın 4.6-cı və 4.8-ci bəndlərindəki parametrlərə uyğun olmadıqda.

4.6. Milli məkan məlumatlarının seçmə üsulu ilə monitorinqi ildə bir dəfə keçirilir.

4.7. Təsadüfi seçilmiş məlumat müxtəlif xüsusiyyətlərinə görə yoxlanılır. Seçilmiş məlumatlar xüsusiyyətlərinə görə qruplara bölünür. Hər bir qrup bütövlükdə qəbul edilir və ya ondan imtina edilir.

4.8. Məkan məlumatlarının fasiləsiz formalaşdırılması prosesində məkan məlumatlarından nümunələr götürmək və ya onları tam həcmdə yoxlamaq qərarı verilə bilər.

4.9. Məkan məlumatları aşağıdakı parametrlər üzrə yoxlanılır:

4.9.1. məkan indekslərinin mövcudluğu;

4.9.2. məlumatın vahid coğrafi koordinat sistemində olub-olmaması;

4.9.3. Ortofoto xəritələri əsasında mövqeyi;

4.9.4. məkan məlumat toplularının həndəsi ölçülərinin keyfiyyəti;

4.9.5. məkan məlumatlarının topologiyası;

4.9.6. məkan məlumatlarının şərti işarələri;

4.9.7. məlumatların tərtibat baxımından aralarındakı əlaqəliliyin mövcudluğu;

4.9.8. atribut məlumatlarında Azərbaycan dilində olan mətnlərin oxunaqlığı;

4.9.9. bütün məkan məlumatları və müvafiq servislərin metaməlumatlara malik olması.

4.10. Hər məlumat layı və ya hər bir servis özünün metaməlumatı ilə birgə təqdim edilməlidir.

4.11. Metaməlumatlar aşağıdakı parametrlər üzrə yoxlanılır:

4.11.1. məkan məlumatlarını təsvir edib-etməməsi;

4.11.2. məkan məlumatının aktual olub-olmaması;

4.11.3. mövcud vəziyyəti əhatə edib-etməməsi;

4.11.4. dəqiq məlumatları ehtiva edib-etməməsi;

4.11.5. məcburi sahələrin düzgün formada doldurulub-doldurulməməsi.

5. Monitorinqin keçirilməsi proseduru

5.1. Monitorinq aşağıdakı ardıcılıqla həyata keçirilir:

5.1.1. məkan məlumatları dövlət qurumu tərəfindən yoxlanıldıqdan və təsdiq edildikdən sonra elektron servislərlə MMM informasiya sisteminin operatoruna göndərilir;

5.1.2. operator tərəfindən bu Qaydanın 4-cü hissəsinə uyğun olaraq müvafiq monitorinq aparılaraq məlumatlar qiymətləndirilir.

Qiymətləndirmənin nəticəsindən asılı olaraq aşağıdakı prosedurlar həyata keçirilir:

5.1.2.1. təqdim edilən məlumatlar bu Qaydanın 4-cü hissəsinin tələblərinə uyğun olduqda 1 (bir) iş günü müddətində təsdiq edilir və daha sonra real vaxt rejimində MMM informasiya sistemində daxil edilir;

5.1.2.2. təqdim edilən məlumatlarda uyğunsuzluq aşkarlandıqda müvafiq uyğunsuzluğun məzmunu göstərilməklə, aradan qaldırılması üçün 1 (bir) iş günü müddətində iştirakçıya məlumat verilir;

5.1.2.3. uyğunsuzluqlar iştirakçı tərəfindən 5 (beş) iş günü müddətində aradan qaldırılaraq operatora təqdim edilir.

5.2. MMM informasiya sistemində daxil edilmiş məlumatlar "Hökumət buludu"nda saxlanılır, açıqlıq səviyyəsinə əsasən Elektron Hökumət İnformasiya Sistemində ötürülür və iştirakçıların istifadəsi üçün açıq olur.

6. Milli məkan məlumatlarının hesabatlılığı

6.1. Milli məkan məlumatları infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi ilə bağlı hər təqvim ilinin sonunda operatorun fəaliyyəti ilə əlaqədar hesabat hazırlanaraq, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilir.

6.2. Hesabat MMM informasiya sisteminin operatoru tərəfindən hazırlanır və hesabatın təşkil etdiyi məlumat toplusu aşağıdakı bölmələri əhatə edir:

6.2.1. "Formalaşdıran dövlət qurumu" bölməsində, monitoring hesabatı və milli məkan məlumatlarını formalaşdıran dövlət qurumları haqqında əsas məlumatlar aşağıdakı ardıcılıqla qeyd olunur:

6.2.1.1. monitoring hesabatının ili;

6.2.1.2. formalaşdıran dövlət qurumu və ya təşkilatın adı;

6.2.1.3. əlaqəli şəxsin elektron poçt ünvanı;

6.2.2. "Məlumat girişi" bölməsində məkan məlumat topluları, məkan məlumat servisləri və şəbəkə servisləri siyahısına əsasən aşağıdakı məlumatlar qeyd edilir:

6.2.2.1. dövlət qurumundakı cavabdeh məsul şəxsin və ya qrupların adı;

6.2.2.2. məlumat toplusunun və ya məlumat servisinin aid olduğu təsnifat kodu;

6.2.2.3. Məkan məlumat toplusu üçün:

1. məlumat toplusunun adı;

2. metaməlumatın mövcudluğu;
 3. metaməlumatların Milli Məkan Məlumatları İnfrastrukturuna çərçivəsində qəbul edilmiş spesifikasiyalara uyğunluğu;
 4. Məkan məlumat toplusunun aid olduğu ərazinin sahəsi (ha);
 5. Məkan məlumat toplusunun sahəsi (ha);
 6. Məkan məlumat toplusunun sahəsinin, məlumatın aid olduğu ərazinin sahəsinə faiz nisbəti;
 7. Məkan məlumatı təsnifatının məkan məlumat topluları və servislərinin qarşılıqlı əlaqəsini təyin edən tətbiq qaydalarına uyğunluğu;
 8. aşkarlama servisləri vasitəsilə metaməlumatın əlçatanlığı;
 9. görüntüləmə servisleri və görüntüləmə servislərinin linkləri vasitəsilə məkan məlumat toplularının əlçatanlığı;
 10. yükləmə servisleri və yükləmə servislərinin linkləri vasitəsilə məkan məlumat toplularının əlçatanlığı;
- 6.2.2.4. məkan məlumat servisleri üçün:
1. dövlət qurumundakı cavabdeh məsul şəxsin və ya qrupların adı;
 2. məkan məlumat servisinin növü: görüntüləmə servisi, yükləmə servisi, emal servisi, aşkarlama servisi;
 3. məkan məlumat servisleri üçün metaməlumatının mövcudluğu;
 4. məkan məlumat servisleri üçün metaməlumatının uyğunluğu;
 5. aşkarlama servisleri vasitəsilə məkan məlumat servislərinin metaməlumatına əlçatanlığı;
 6. şəbəkə servislərinin istifadəsi:
 - a) şəbəkə servisinə il ərzində istifadəçi sorğusunun sayı;
 - b) şəbəkə servisinin uyğunluğu;
 - c) servisin adı;
 - d) servisin linki;
 - e) əlaqəli təsnifatların siyahısı.
-